

FAQ e-Skierowanie: Lekarze i inni pracownicy medyczni uprawnieni do wystawiania e-skierowań

Najważniejsze zmiany związane z wprowadzeniem e-skierowania:

1. Brak papierowego dokumentu skierowania. Dokumentem, który wystawia lekarz lub inny uprawniony pracownik medyczny jest **dokument elektroniczny**. Dokument ten jest podpisywany podpisem elektronicznym (certyfikatem ZUS, Profilem Zaufanym lub podpisem kwalifikowanym).
2. Pacjent, podczas konsultacji lekarskiej może otrzymać:
 - a. **wydruk informacyjny** z danymi niezbędnymi do rejestracji na wizytę (Rysunek 1.).
 - b. **SMSa**, w którym podany będzie czterocyfrowy kod dostępowy. W celu realizacji e-skierowania w wybranym podmiocie leczniczym, pacjent podaje kod dostępowy wraz ze swoim numerem PESEL.
 - c. **e-maila**, w którym będzie dostępny **wydruk informacyjny w postaci pliku .pdf**. W celu realizacji e-skierowania w wybranym podmiocie leczniczym, pacjent podczas rejestracji na wizytę udostępnia personelowi placówki telefon / tablet, na którym wyświetlony jest wydruk informacyjny, w celu sczytania kodu kreskowego lub podaje czterocyfrowy kod dostępowy, który znajduje się na wydruku oraz swój numer PESEL.
3. Od września 2019 do czasu wejścia w życie obowiązku realizacji e-skierowań – styczeń 2021, w związku ze zmianą ustawy o e-zdrowiu (Dz.U.2019.1590) wydruk informacyjny e-skierowania będzie jednocześnie standardowym skierowaniem (dotychczasowe „papierowe”) wyłącznie w momencie opatrzenia go podpisem lekarza wystawiającego dane e-skierowanie.
4. Pacjent z wydrukiem informacyjnym skierowania będzie mógł zapisać się do specjalisty zarówno w placówce obsługującej już e-skierowania (postać e-skierowania) jak i w każdej pozostałej (postać tradycyjnego „papierowego” skierowania).
5. Wzór ww. wydruku pokazany jest na Rysunku 1.
6. W celu otrzymywania danych dostępowych do e-skierowania **za pomocą SMS lub e-mail**, pacjent w Internetowym Koncju Pacjenta (**IKP**), ma możliwość zaznaczenia, opcji powiadomień wybranym sposobem. IKP jest dostępne pod adresem <https://pacjent.gov.pl/>. Do zalogowania się niezbędne jest posiadanie **Profilu Zaufanego**.
7. Podczas wystawiania e-skierowania w okresie pilotażu, należy **zwrócić uwagę**, czy **wszystkie dane, które powinny się znaleźć na skierowaniu**, faktycznie zostały na nim zawarte, tj.: dane dotyczące podmiotu, w którym wystawiono e-skierowanie, dane osoby wystawiającej e-skierowanie, dane pacjenta oraz dane właściwe dla danego typu skierowania.

Rysunek 1 Wydruk informacyjny e-skierowania będącego jednocześnie tradycyjnym skierowaniem papierowym w przypadku opatrzenia go podpisem lekarza

Najczęstsze pytania:

SEKCJA 1 - System P1 (podłączenie, użytkowanie, certyfikaty, bazy danych, IKP)

<p>1. W jaki sposób moja placówka może podłączyć się do Systemu P1?</p>	<p>Podmioty lecznicze oraz praktyki zawodowe podłączają się do Systemu P1 za pomocą konta w Rejestrze Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą https://rpwdl.csioz.gov.pl/, po uprzednim zalogowaniu się na konto podmiotu. Instrukcja, w jaki sposób należy to zrobić, jest dostępna pod adresem https://rpwdl.csioz.gov.pl/P1-DS-DU Podrecznik uzytkownika RPWDL.pdf Dodatkowo został również udostępniony film instruktażowy, który krok po kroku prowadzi przez proces składania wniosku https://www.youtube.com/playlist?list=PLzPRusQntElmGVR--SxCPg90OCA91HoCn.</p>
<p>2. Czy podpis elektroniczny dokumentu e-skierowania będzie darmowy?</p>	<p>Tak, jeśli zdecydujecie się Państwo na podpis za pomocą Profilu Zaufanego lub certyfikatu ZUS.</p>
<p>3. Kto ma obowiązek zapewnić elektroniczny podpis dokumentu? (np. właściciel gabinetu)</p>	<p>W celu wystawienia e-skierowania należy mieć możliwość złożenia pod nim podpisu. Dokument podpisuje lekarz lub uprawniony pracownik medyczny. Zatem, po stronie lekarza/uprawnionego pracownika medycznego jest zadbanie o to, aby móc podpisywać e-skierowania.</p>

<p>4. W jaki sposób pacjent może uzyskać dostęp do e-skierowań online?</p>	<p>E-skierowania dostępne są dla pacjenta w IKP (Internetowym Koncie Pacjenta) pod adresem https://pacjent.gov.pl/ . Do IKP można się zalogować pod warunkiem posiadania Profilu Zaufanego. Informacje, jak założyć Profil Zaufany, znajdują się pod adresem https://obywatel.gov.pl/zaloz-profil-zaufany.</p>
<p>5. Skąd wysyłane są powiadomienia SMS i e-mail z danymi dostępowymi do e-skierowania?</p>	<p>Powiadomienia są wysyłane z Systemu P1. Wiadomości e-mail przychodzą z adresu: SystemP1@p1.csioz.gov.pl, a wiadomości SMS od nadawcy „e-Zdrowie”.</p>
<p>6. Jak przebiega proces wysyłania powiadomień SMS/e-mail?</p>	<p>Powiadomienie SMS/e-mail jest wysyłane po pozytywnym zapisaniu e-skierowania w Systemie P1 pod warunkiem, że pacjent na swoim koncie IKP zaznaczył, że wyraża chęć otrzymywania powiadomień w danej formie.</p>
<p>7. Kto ma dostęp do wystawionego e-skierowania?</p>	<p>Dostęp do e-skierowania ma:</p> <ol style="list-style-type: none"> Pacjent, za pośrednictwem Internetowego Konta Pacjenta (IKP), po uprzednim zalogowaniu się. Pracownik medyczny, po pobraniu e-skierowania z systemu P1 w celu jego realizacji. Lekarz wystawiający e-skierowanie. Osoba, która otrzymała pełnomocnictwo. Pracownik medyczny, któremu nadano dostęp do danych medycznych. Wszyscy pracownicy placówki medycznej, której nadano dostęp do danych medycznych.

<p>8. Jaka jest procedura postępowania w przypadku zgubienia kodów dostępowych przez pacjenta?</p>	<p>Kody dostępowe znajdują się na wydruku informacyjnym, a także w wiadomości SMS lub e-mail. W przypadku, gdy pacjent w IKP zaznaczył opcję, że chciałby otrzymywać powiadomienia z danymi dostępowymi do wystawionych e-skierowań w takiej postaci. W przypadku, gdy pacjent zgubi wydruk informacyjny, ale dodatkowo miał włączoną opcję powiadomień np. za pomocą e-mail, może w ten sposób odnaleźć kod dostępowy. Ponadto, kody dostępowe można sprawdzić logując się na IKP. W ostateczności należy udać się ponownie do lekarza w celu uzyskania nowego wydruku informacyjnego.</p>
<p>9. Czy na potrzeby małych praktyk zostanie udostępniona aplikacja lub program, który umożliwi proces wystawiania e-skierowania?</p>	<p>CSIOZ przygotował darmową aplikację webową, dostępną w przeglądarce internetowej. Aplikacja udostępniona przez CSIOZ umożliwi realizację podstawowych czynności, takich jak wystawienie oraz realizację dokumentu e-skierowania, a także wystawienie e-recepty. Aplikacja jest dostępna pod adresem www.gabinet.gov.pl</p>
<p>10. Czy w celu korzystania z e-skierowania koniecznym jest ponowne wygenerowanie certyfikatów jeśli posiadam już certyfikaty wygenerowane na potrzeby korzystania z e-recepty?</p>	<p>Nie, certyfikaty generowane podczas składania wniosku o dostęp do Systemu P1 działają jednocześnie dla e-skierowań oraz e-recept. Nie trzeba ponownie przechodzić procesu generowania certyfikatów, aby być gotowym do obsługi e-skierowań.</p>
<p>11. Co w przypadku gdy podmiot wykonujący działalność leczniczą w ramach jednej księgi</p>	<p>W ramach Systemu P1 jest generowany certyfikat przypisany do danej księgi rejestrowej. W przypadku gdy do danej księgi rejestrowej jest przypisana więcej niż jedna placówka należy przekazać wygenerowane certyfikaty do wszystkich placówek zarejestrowanych dla danej księgi rejestrowej, a następnie wgrać je do systemu wykorzystywanego w danych placówkach.</p>

<p>rejestrów posiada kilka placówek np.: Oddział Terenowy?</p>	<p>UWAGA! Należy pamiętać aby zadbać o bezpieczeństwo podczas przekazywania certyfikatów, aby nie weszły w posiadanie osób trzecich.</p>
--	---

SEKCJA 2- Pilotaż e-Skierowania

<p>12. Czy zostanie udostępniona lista placówek biorących udział w pilotażu?</p>	<p>Tak, na stronie https://www.csioz.gov.pl/e-zdrowie-p1/e-skierowanie/ w sekcji <i>Dokumenty</i> jest dostępny załącznik o nazwie „Gdzie otrzymasz i zrealizujesz” w którym znajduje się aktualna lista placówek zaangażowanych w pilotażu e-skierowania oraz pod linkiem [link].</p>
<p>13. Czy każdy pacjent musi otrzymać e-skierowanie podczas pilotażu?</p>	<p>Nie ma takiego obowiązku. Do 7 stycznia 2021 roku obowiązuje skierowanie w postaci papierowej.</p>
<p>14. Czy wymagana jest zgoda pacjenta na wystawienie e-skierowania w podmiocie, który bierze udział w pilotażu?</p>	<p>Formalna zgoda pacjenta nie jest wymagana.</p>
<p>15. Czy będzie dostępna aplikacja IKP?</p>	<p>Obecnie IKP jest dostępne jedynie poprzez adres https://pacjent.gov.pl/. Strona jest dopasowana do wyświetlania treści na komputerach oraz urządzeniach mobilnych (smartfony, tablety).</p>

<p>16. Jak można przystąpić do pilotażu e-skierowania?</p>	<p>W celu przystąpienia do pilotażu niezbędne jest wygenerowanie certyfikatów potrzebnych do komunikacji z Systemem P1 (e-recepty, e-skierowania) oraz zaktualizowanie swojego systemu gabinetowego o moduł e-skierowania (informacje o gotowości dostawcy oprogramowania do obsługi e-skierowania uzyskają Państwo od dostawcy). Następnie prosba o kontakt na adres e-skierowanie@csioz.gov.pl z informacją o gotowości.</p>
--	--

SEKCJA 3- Proces wystawiania e-skierowania i jego realizacji

<p>17. Czy wymaganie od pacjenta podania numeru PESEL podczas rejestracji na wizytę jest zgodne z RODO?</p>	<p>Pacjent jest administratorem swoich danych osobowych. W przypadku rejestracji za pomocą kodu dostępowego podanie numeru PESEL jest konieczne. Pacjent może wybrać sposób, w jaki przekaze numer PESEL: przekazanie numeru PESEL słownie, okazanie dokumentu zawierającego numer PESEL lub przekazanie numeru PESEL zapisanego na kartce. Placówkom medycznym zaleca się powieszenie komunikatu informującego, że przy okienku rejestracji może przebywać tylko jedna osoba.</p>
<p>18. Jak wygląda proces wystawienia i realizacji e-skierowania od strony Systemu P1?</p>	<p>Lekarz/uprawniony pracownik medyczny wystawia e-skierowanie korzystając z systemu gabinetowego. Wystawione e-skierowanie zawierające wszystkie niezbędne dane oraz podpisane podpisem elektronicznym trafia do systemu P1, a do pacjenta wysyłane są dane identyfikujące e-skierowanie. Lekarz ma możliwość przekazania pacjentowi wydruku informacyjnego.</p> <p>W celu realizacji e-skierowania pacjent może przekazać dane dostępowe podczas rejestracji na trzy sposoby:</p> <ol style="list-style-type: none"> Przekazując czterocyfrowy kod dostępowy, który otrzymał SMS-em + swój numer PESEL (jeśli pacjent posiada IKP oraz wyraził zgodę na otrzymywanie powiadomień o e-skierowaniu za pomocą SMS) Przekazując wydruk informacyjny (pracownik medyczny czytuje kod e-skierowania) Przekazując wydruk informacyjny wyświetlony na ekranie telefonu/tabletu, który otrzymał w e-mailu (jeśli pacjent posiada IKP oraz wyraził zgodę na otrzymywanie powiadomień o e-skierowaniu za pomocą e-maila)

	Pracownik medyczny realizuje e-skierowanie, a realizacja jest zapisywana w systemie P1, dzięki temu danego e-skierowania nie będzie można zrealizować w innej placówce.
19. Czy pacjent może sam wybrać formę dostępu do e-skierowania?	Pacjent może skorzystać z 3 kanałów dostępu do e-skierowania, tj.: wydruku informacyjnego, który otrzyma od lekarza/uprawnionego pracownika medycznego, SMS-a (z kodem dostępowym) lub e-maila (z wydrukiem informacyjnym w postaci pliku w formacie .pdf). W przypadku dwóch ostatnich wymagane jest posiadanie Profilu Zaufanego oraz wprowadzenia stosownych danych (numer telefonu, adres e-mail) do Internetowego Konta Pacjenta.
20. Czy wystawianie e-skierowania będzie zajmowało więcej czasu ze względu na konieczność logowania i skomplikowaną procedurę?	Nie, czas potrzebny na wystawienie e-skierowania nie powinien się różnić od czasu potrzebnego na wystawianie za pomocą systemu gabinetowego skierowania papierowego. Wszystko zależy od dostosowania systemu gabinetowego do obsługi modułu e-skierowania, a także znajomości systemu przez użytkownika.
21. Jakie dane dotyczące pacjenta będzie posiadał lekarz?	Lekarz będzie posiadał takie same dane osobowe, jak do tej pory tj.: imię, nazwisko, identyfikator usługobiorcy oraz adres.
22. Jakie informacje na temat e-skierowań wystawianych przez innych lekarzy otrzyma mój lekarz prowadzący?	Inny lekarz, niż wystawiający, ma dostęp do e-skierowań pacjenta tylko wtedy, gdy pacjent nada danemu lekarzowi dostęp do swoich e-skierowań w IKP (Internetowe Konto Pacjenta dostępne pod adresem pacjent.gov.pl).
23. Jaki słownik jest wykorzystywany przy wystawianiu e-skierowań?	System P1 w zakresie zleconych procedur wykorzystuje słownik ICD-9-PL. Natomiast, w celu określenia rozpoznania wykorzystywany jest słownik ICD-10. Równolegle trwają prace nad jednolitym słownikiem, który będzie obejmował cały zakres e-skierowań.

	Do czasu powstania jednolitego słownika, System P1 wykorzystuje słowniki występujące obecnie w placówkach. Dzieje się tak także w przypadku, gdy są one specyficzne i nie spełniają wymagań interoperacyjności.
24. Czy będzie możliwość dołączenia do e-skierowania dokumentacji medycznej pacjenta np. wyników badań?	System P1 umożliwia wpisanie w część opisową e-skierowania dowolnych uwag, które wystawiający uzna za istotne, w tym także wyników badań. Natomiast, jeśli będzie taka potrzeba, oryginalne wyniki trzeba będzie dostarczyć podczas wizyty.
25. Dlaczego e-skierowanie zostanie wdrożone przed Elektroniczną Dokumentacją Medyczną (EDM)?	Kolejność wdrożenia wyniku z harmonogramu prac projektu Elektroniczna Platforma Gromadzenia, Analizy i Udostępniania zasobów cyfrowych o Zdarzeniach Medycznych (P1). Start pilotażu EDM jest zaplanowany na ostatni kwartał 2019 roku. W celu dostarczenia produktu najwyższej jakości potrzebny jest czas na zrealizowanie pełnowartościowej funkcjonalności.
26. Pod jakim numerem/adresem e-mail można kontaktować się z CSIOZ w celu uzyskania informacji o e-skierowaniu?	Numer telefonu do infolinii e-skierowania to: 19 457, a adres e-mail: e-skierowanie@csioz.gov.pl . Dodatkowo został udostępniony formularz zgłoszeniowy dostępny pod adresem: http://p1pomoc.csioz.gov.pl/
27. Firma dostarczająca oprogramowanie gabinetowe (gabinety lekarskie), prosi o informacje o potrzebnych certyfikatach i możliwości	Wszelkie pytania dotyczące środowiska integracyjnego (testowego) należy kierować na integracja_P1@csioz.gov.pl Dokumentacja integracyjna dla e-Recepty i e-Skierowania znajduje się na stronie https://www.csioz.gov.pl/interoperacyjnosc/interfejsy/

podłączenia się do środowiska testowego.	
28. W jaki sposób można otrzymać numer OID dla podmiotu leczniczego?	Każdy podmiot wykonujący działalność leczniczą (usługodawca) wnioskując o dostęp do Systemu P1 poprzez dedykowany formularz dostępny w Rejestrze Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą (http://rpwdl.csioz.gov.pl/) wraz z certyfikatami generowanymi przez System P1, otrzymuje identyfikator OID. Wnioskować może każdy administrator podmiotu (zgłoszony w RPWDL). Szczegółowe i niezbędne do złożenia wniosku działania ujęto w instrukcji dostępnej pod adresem https://rpwdl.csioz.gov.pl/P1-DSDU_Podrecznik_uzytkownika_RPWDL.pdf oraz w filmie instruktażowym dostępnym pod adresem https://www.youtube.com/playlist?list=PLzPRusQntElmGVr--SxCPg90OCA91HoCn
29. Co z pacjentami którzy zarejestrowali się na świadczenia medyczne wykorzystując tradycyjną postać skierowania? Będą oni rejestrowani w P1?	System P1 nie będzie posiadał informacji o pacjentach już zapisanych przy wykorzystaniu papierowego skierowania.
30. Czy e-skierowanie mogą zrealizować tylko w placówce obsługującej funkcjonalność e-skierowania?	Tak. Dotyczy to jednak jedynie przypadku gdy otrzymamy wiadomość SMS z kodem. Natomiast jeśli otrzymamy wydruk informacyjny (w okresie przejściowym, do 7.01.2021 sugerujemy takie rozwiązanie) to będzie on umożliwiał realizację zarówno e-skierowania (jest ono bezterminowe) jak też tradycyjnego skierowania papierowego (w takim przypadku obowiązuje dotychczasowy obowiązek dostarczenia skierowania w ciągu 14 dni oraz podpisanie wydruku informacyjnego przez lekarza).
31. Co w przypadku gdy pacjent nie posiada IKP?	Pacjent nie posiadający IKP może poprosić o wydruk informacyjny dzięki któremu będzie mógł zrealizować e-skierowanie.
32. Czy można podpisywać e-skierowanie innymi	Nie, podane przez CSIOZ certyfikaty zostały zautoryzowane przez Ministerstwo Cyfryzacji.

certyifikatami niż tymi które podał CSIOZ?	
33. Jak należy postąpić w przypadku pacjenta nie posiadającego numer PESEL?	W takim przypadku osobie nie posiadającej numer PESEL należy przekazać wydruk informacyjny na podstawie którego pacjent będzie mógł zrealizować e-skierowanie.
34. Jak z rozliczeniem się za e-skierowania	W tej kwestii proces zostaje nie zmieniony. Kwestia rozliczeń pozostaje bez zmian.
35. Na co można wystawić e-skierowanie?	e-skierowanie będzie można wystawić na wszystkie świadczenia medyczne ujęte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 15 kwietnia 2019 r. w sprawie skierowań wystawianych w postaci elektronicznej w Systemie Informacji Medycznej wraz z późniejszymi zmianami. Rozporządzenie określa zakres świadczeń którą mogą być wystawiane jako e-skierowania do 7.01.2021 roku. Od momentu wejścia obowiązku wystawiania skierowań w postaci elektronicznej tj. 08.01.2021 rozporządzenie będzie określało które skierowania będą musiały być wystawione w postaci elektronicznej.
36. Co w przypadku kontynuacji leczenia?	W tym przypadku e-skierowanie jest wymagane tylko dla wizyt "pierwszorazowych". W przypadku kontynuacji leczenia, nie potrzeba nowego skierowania.
37. Czy pacjent może mieć kilka e-skierowań na to samo świadczenie?	Tak, pacjent może otrzymać kilka skierowań na to samo świadczenie. W przypadku gdy pacjent będzie chciał się zapisać na świadczenia finansowane ze środków NFZ, po zapisaniu na dane świadczenie zostanie zablokowana możliwość rejestracji kolejnego takiego samego skierowania, aż do czasu realizacji tego świadczenia. Przez „to samo skierowanie” rozumie się skierowanie wystawione do tej samej poradni z tym samym rozpoznaniem (wg ICD10).
38. Czy na e-skierowaniu można odnotować „pilne” (CITO)?	Tak, e-skierowanie przewiduje nadanie pilności skierowaniu.

39. Czy istnieje możliwość przekazania informacji zwrotnej w P1 do lekarza wystawiającego e-skierowanie o zmianie kwalifikacji badania (np. zmiana lub rozszerzenie zakresu)?	Na chwilę obecną nie ma możliwości poinformowania lekarza o zmianie kwalifikacji badania przy wykorzystaniu Systemu P1.
40. Czy można zdalnie wystawiać e-skierowanie?	Obecnie zdalne wystawienie e-skierowania jest niezgodne z prawem.
41. Czy e-skierowanie wskazuje konkretną placówkę czy rodzaj placówki?	e-skierowanie tak samo jak było w przypadku skierowań w postaci papierowej wskazuje rodzaj placówki do której musi się udać pacjent np. poradnia kardiologiczna. Pacjent nie jest kierowany do konkretnego podmiotu i sam może zdecydować gdzie chce się zapisać.
42. Czy mając e-skierowanie na NFZ mogą je zrealizować w prywatnej placówce?	Wprowadzenie e-skierowania nie zmienia zasad związanych z zapisywaniem się na świadczenia. Zmienia się jedynie sposób przekazywania e-skierowanie (wystarczy czterocyfrowy kod wraz z numerem PESEL). Niektóre placówki prywatne honorują skierowania wystawione w ramach NFZ, ale jeżeli placówka prywatna nie ma podpisanej umowy z NFZ to za takie świadczenia pacjent będzie musiał zapłacić.

SEKCJA 4- Zmiany dla podmiotów w związku z wejściem w życie zmiany ustawy o e-zdrowiu (Dz. U 2019.1590)

43. Jakie zmiany wprowadza w życie ustawa z dnia 2019.08.23 W obszarze e-skierowań?	<ol style="list-style-type: none"> Podmioty wykonujące działalność leczniczą udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków innych niż środki publiczne zobowiązane będą do zmiany statusu skierowań w postaci elektronicznej zrealizowanych na podstawie nowego wydruku (skierowania tradycyjnego)
---	---

	<p>w ciągu 3 miesięcy od terminu dostosowania oprogramowania o funkcjonalność e-skierowania</p> <ol style="list-style-type: none">2. Powyższy obowiązek w przypadku podmiotów udzielających świadczeń finansowanych ze środków publicznych spoczywa na Narodowym Funduszu Zdrowia, który ma obowiązek zmienić status po 8.01.2021)3. Podmioty udzielające świadczeń finansowanych ze środków publicznych, które jeszcze nie posiadają funkcjonalności e-skierowania, zobowiązane są do raportowania do NFZ, co miesiąc, do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonały wpisu pacjenta na listę oczekujących na udzielenie świadczenia opieki zdrowotnej lub udzieliły tych świadczeń na podstawie nowego wydruku informacyjnego (skierowania papierowego)
--	--

W przypadku dodatkowych pytań:

Numer kontaktowy: 19 457, adres e-mail: e-skierowanie@csioz.gov.pl

Strona internetowa: <https://www.csioz.gov.pl/e-zdrowie-p1/e-skierowanie/>

Spis ilustracji

Rysunek 1 Wydruk informacyjny e-skierowania będącego jednocześnie tradycyjnym skierowaniem papierowym w przypadku opatrzenia go podpisem lekarza2

